

7. Karaburun Bilim Kongresi

06-09 Eylül 2012

kapitalizmin kiskacında: doğa - toplum - teknoloji

Başvuru Sahiplerinin	Adı Soyadı	Çalıştığı Kurum	Görevi	E-posta adresi
	L.Zeynep Beşpınar Karaoğlu	Marmara Üniversitesi Sosyoloji Bölümü	Öğr. Gör.	

Çalışmanın Başlığı	Kadınların Depremi: Depremler Vanlı Kadınların Yaşamlarını Nasıl Etkiledi?
--------------------	---

ÖZET

Doğal afetlerin sonuçları açısından, afeti deneyimleyen bireylerin psikolojik durumları ve toplumsal yaşamları üzerinde bıraktığı etkinin, söz konusu kişilerin sosyo-ekonomik ve sınıfsal konumları, yaşları ve toplumsal cinsiyetlerine göre önemli değişiklikler gösterdiği ilgili literatürde yer almaktadır. Bu bağlamda, özellikle toplumsal cinsiyet rollerindeki farklılıkların keskinleşerek, kadınların yaşam koşulları ve toplumsal konumlarını olumsuz yönde etkilediği toplumlarda kadınların deprem gibi önemli bir altüst oluş sürecinin ardından yaşadıkları sorunların oldukça karmaşık ve çok boyutlu bir hal aldığı düşünülmektedir.

Öte yandan, depremin yol açtığı etkileri, ilgili coğrafyanın afet öncesi sosyo-ekonomik koşullarından bağımsız ele almak mümkün değildir. En yalın haliyle kalkınma düzeyi yanında, toplumsal dokunun özgüllükleri, deneyimlenecek sorunların niteliği ve derinliğinin yanı sıra, çare oluşturma mekanizmaları üzerinde de etkili olmaktadır.

Bu açıdan bakıldığında, bir depremler ülkesi olarak tanımlanan Türkiye'nin farklı bölgelerinde meydana gelen depremlerin toplumsal sonuçları açısından gözden kaçırılmaması önem taşıyan farklılıklar barındıracağı açıktır.

Van'da 2011 yılında meydana gelen depremler, Van'ın özgül koşulları bağlamında ele alınmalıdır. Van, Türkiye'de kalkınma göstergeleri açısından en sorunlu illerden biri olmasının yanı sıra, merkezi otorite açısından Kürt nüfus ve Kürt siyasi hareketinin etkinliği üzerinden farklılaşmaktadır. Öyle ki, deprem sonrası süreçte merkezi otoritenin ürettiği söylem ve icraatlara bu “farklılık” algısının damga vurduğu izlenmektedir. Öte yandan Van'da halen geçerli olan toplumsal dokuda toplumsal eşitsizlikleri derinleştiren ve özellikle kadınlar açısından çok yönlü sorunları beraberinde getiren aşiret odaklı geleneksel örüntülerinin etkinliğini koruduğu görülmektedir.

Bu noktalardan hareketle kurgulanan araştırmada, “Depremin Vanlı kadınları nasıl etkilediği” ana sorusuna odaklanılarak, bölge kadınlarının deprem öncesindeki toplumsal konumları ve yaşam koşulları üzerinden karşılaştıkları sorunlar da yansıtılmaya çalışılacaktır. Bu amaçla, Van'da 2012 Temmuz ayından bu yana bir niteliksel alan araştırması yürütülmektedir. Bu kapsamda, depremi deneyimleyen farklı sosyo-ekonomik kökenden kadınların yanı sıra bölgede çalışmalar yürüten kadın dernekleri, hizmet veren kamu personeli, yerel gazeteler ve farklı siyasi partilerin yetkilileri ile derinlemesine görüşmeler yapılmaktadır. Sunum, ana hatlarıyla bu görüşmeler çerçevesinde elde edilen verilere dayanmaktadır.